

فهرست نسخ خطی عربی کتابخانه ملی جمهوری چک (پراگ)

• عبدالحسین طالعی

عضو هیئت علمی گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه قم

مقدمه

فهرست حاضر، برگرفته از گفتاری با عنوان مجموعه دستنوشته‌های عربی کتابخانه ملی جمهوری چک^۱ است

نام فهرست‌نگار در پایگاه اینترنتی^۲ که فهرست حاضر از آن برگرفته شده، قید نشده است، ولی به قرینه مقالاتی که در همین پایگاه از آدولف کنول^۳ در زمینه کتاب‌های خطی و کمیاب وجود دارد، احتمالاً نویسنده فهرست، همو باشد. در مقدمه کوتاهی که بر این فهرست آمده، اشاره شده که دوپست نسخه حاضر، بخشی از مجموعه ۱۲۰۰ جلدی نسخه‌های خطی شرقی کتابخانه ملی پراگ است که کتاب‌های فارسی، ترکی و هندی را نیز در بردارد.

بخش معظمی از این نسخه‌ها در زمان مدیریت پاول جوزف سفاریک^۴ به کتابخانه در سده نوزدهم افزوده شده است. با این‌که در عنوان یاد شده فهرست، ادعا شده که ۲۰۲ نسخه معرفی شده به زبان عربی است، ولی چندین نسخه همراه با ترجمه فارسی یا ترکی است که ذیل توضیحات آنها اشاره شده است. لازم به ذکر است که توضیحات مربوط به نسخه‌ها در فرم‌های یکسان کاربرگه‌ها به زبان انگلیسی درج شده که برای اختصار، به شیوه رایج فهرست نویسی تلخیص و تدوین شد.

اصل فهرست، به ترتیب شماره نسخه‌ها بوده است، که در اینجا - به استثنای مصحف شریف - بقیه برگه‌ها به ترتیب الفبای عنوان ترتیب یافته تا استفاده از آن آسانتر شود. از آنجا که نقص و خطا طبیعت کار انسانی است، به ویژه وقتی زبان مادری فهرست‌نگار، زبان عربی نباشد و برای نخستین بار، به نگاشتن فهرست مجموعه‌ای از مخطوطات، اقدام شود. طبیعی است که برخی اشکالات در آن دیده شود. نگارنده این سطور، تنها به نقل اطلاعات مندرج در مقاله یاد شده اقدام کرد و این راه، نخستین گام در راه شناساندن مخطوطات کتابخانه ملی جمهوری چک می‌داند، تاریخ‌ها دراصل فهرست، به صورت قمری و میلادی (با علامت ممیز) آمده است، که در این گفتار همانگونه قید شده است.

در برخی موارد، بعضی از صفحات نسخه در پایگاه اینترنتی یاد شده موجود است که در اینجا چاپ آن نمونه‌ها ممکن نیست. در این موارد، به وجود نمونه اشاره شده است.

- قرآن**
- * ش ۲، احتمالاً ۸۴۴/۲۴۰، ۳۳۰ برگ، ۱۹ × ۱۳. [نمونه برگ اول و دوم دارد]
- * ش ۱۲، بخشی از مصحف شریف که سوره انعام را در بر دارد، همراه با چند دعا با ترجمه ترکی، از جمله دعای صلوات شریف، ۱۴۲ برگ، ۱۸/۵ × ۱۳/۵. [نمونه برگ ۱۷۹ و ۲۸۰]
- * ش ۱۳، مشخصات مانند ش ۱۲، ۲۳۴ برگ، ۹ × ۱۲/۶.
- * ش ۱۸، به خطوط مختلف، صفحه آغازین قبل از سال ۱۴۹۲/۸۹۷ از شمال اندلس یا شمال افریقا نوشته شده. صفحات دیگر احتمالاً قبل از سال ۱۱۲۶/۱۷۱۴ نوشته شده، ۳۴۳ برگ، ۱۶ × ۱۹/۵. [نمونه برگ ۸۴ و ۸۵]
- * ش ۲۱، به خط حافظ مصطفی در سال ۱۸۹۶/۱۳۱۳ در دمشق خریداری شده است. سال ۱۷۹۶/۱۲۱۱، ۳۲۲ برگ، ۱۷ × ۱۲/۴
- * ش ۶۷، به خط سلیم سری، ۱۸۵۴/۱۲۷۱، ۳۰۳ برگ، ۱۲ × ۱۷/۵. [نمونه برگ ۲ و ۳]
- * ش ۱۷۷، ۳۶۲ برگ، ۹ × ۱۴. [نمونه برگ ۱ و ۲]
- * ش ۱۸۸، همراه با توضیحات فارسی، ۱۶۳۹/۱۰۴۹، ۳۱۵ برگ، ۱۸/۵ × ۲۹/۵.
- * ش ۲۰۰، از سوره انعام تا آخر، با یادداشتی به خط آلمانی نوشته شده در سال ۱۶۸۳/۱۰۹۴ در اتریش، ۴۹ برگ، ۱۵ × ۱۰/۵.
- * ش ۲۰۱، آغاز: «ان یضرب مثلاً» (بقره/۲۶)، به خط سلیمان الحسین ابن محمد باقر، ۱۶۶۱/۱۰۷۲، ۳۴۹ برگ، ۸/۵ × ۱۴. [نمونه برگ ۴۹]
- * ش ۲۰۲، شامل بخش‌هایی از قرآن، از برگ ۱۱۰ به بعد به خط
- ترکی نوشته شده است، در سال ۱۸۳۹/۱۲۵۴ در یک کتابخانه بوده است، ۲۱۷ برگ، ۸ × ۱۰/۵. [نمونه برگ‌های ۱۰۶، ۱۰۸ و ۱۰۹]
- (کتاب) الاحجار الملوکيه (علوم - عربی)
احمد بن یوسف تنغاشی
ش ۱۶۷، ۱۶۷۲/۱۰۸۳، ۳۷ برگ، ۱۴/۵ × ۲۰
- (رساله فی) الاخلاق (اخلاق - عربی)
نوشته: (احتمالاً) ابن عبدالسلام.
شامل مطالبی در مورد آداب خانواده
ش ۲۲، چند برگ افتاده، ۱۳۱۵/۷۱۵، ۳۴۱ برگ، ۲۶ × ۲۰. [نمونه: برگ ۸]
- (رساله) الاستعارات السمرقندیه (ادبیات - عربی)
نوشته عصام الدین بن محمد الخادمی الاسفراینی
ش ۴۲، ۱۸۲۳/۱۲۳۹، ۲۰۰ برگ، ۲۰/۵ × ۱۵. [نمونه: برگ ۷]
- الاشباه و النظائر (فقه - عربی)
زین الدین ابن نجیم مصری حنفی.
ش ۱۵، ۱۵۶۶/۹۷۴، همراه با شرح صفحات آغازین در ۱۵۶۹/۹۷۷، ۳۱۰ برگ، ۲۱ × ۱۷
- اشراق التواریخ (تاریخ - عربی)
قره یعقوب بن ادیس کرمانی
ش ۸۲، ۵۸ برگ، ۱۹ × ۱۴/۵، [نمونه: برگ ۱ و ۲]

ش ۲۹، ۱۵۹۲/۱۰۰۱، ۳۵۰ برگ، ۲۱/۵×۲۵. [نمونه: برگ ۲۶۱]

تبیین المحارم (اخلاق - عربی)

سنان الدین یوسف الحنفی
ش ۷۳، ۲۵۴ برگ، ۵/۱۵×۲۰/۵

تحریر القواعد المنطقیه فی شرح الرساله الشمسیه (منطق - عربی)
[قطب‌الدین محمد رازی، سده ۸] ش ۴، مختلف الخطوط، ۱۵۴
برگ، ۱۹/۷×۱۵/۴.

تدبیرات الهیه (عرفان - عربی)

محمد بن علی، ابن عربی
ش ۵۳، ۱۴۹۸/۹۰۴، ۷۷ برگ، ۱۴×۱۸/۴.

ترجمه شافیه (لغت عربی و ترکی)

جمال الدین ابو عمر عثمان بن بکر، ابن حاجب
لغت نامه عربی به ترکی.
ش ۹۸، ۱۰۷۸/۱۶۶۷، ۹۷ برگ، ۱۵×۲۰.

ترجمه منار فی اصول الدین (عقاید - عربی و ترکی)

ابوالقره حفیظ الدین عبدالله بن احمد نصافی
متن عربی همراه با ترجمه ترکی.
ش ۱۵۳، ۱۸۴۸/۱۲۶۵، ۲۱۰ برگ، ۵/۱۳×۲۱/۵.

التصدیقات (منطق - عربی)

ش ۱۱۰، ۹۰ برگ، ۱۴×۱۸/۵.

التعریفات (لغت - عربی)

سعدالدین
* ش ۱۲۰، به خط یونس بن عبدالرحمان، احتمالاً ۱۵۵۸/۹۶۶، ۸۰
برگ، ۲۱/۵×۱۷. [نمونه: برگ ۵۱]
* ش ۱۲۸، به خط یونس بن عبدالرحمن، ۶۰ برگ، ۵/۱۵×۲۱. [نمونه:
برگ ۲۹ و ۳۰]

تعلیم العربیه باللاتینیه (ادبیات - عربی و لاتین)

متن درسی زبان عربی به زبان و خط لاتین، کتاب در سال
۱۷۶۷/۱۱۸۰ در فهرست Glattoviensis در شهر Klatovy،
Bohemia ثبت شده است.
ش ۱، ۱۰۷ برگ، ۲۲×۱۷. [نمونه برگ ۱۹]

تفسیر القرآن (تفسیر - فارسی)

محمد قاسم ابن سلطان علی

اصول الهندسه و الحساب (علوم - عربی)

اقلیدس

ترجمه عربی رساله‌ای از اقلیدس.

ش ۱۶۱، با یادداشت‌هایی از دو دانشمند غربی قبل از ۱۳۱۳/۱۸۹۶،
۲۱/۵×۱۷/۵ برگ، ۱۵۰

اعتراضات الانجیل (عقاید - عربی)

نوشته فارس احمد شدیاق

نقد و بررسی بخشی از عهد جدید (انجیل). نویسنده میان سال‌های
۱۲۱۹ تا ۱۳۰۴/۱۸۰۵ تا ۱۸۸۷ در لبنان می‌زیسته است.

ش ۲۵، به خط مصطفی رشدی بن احمد فلومنی، ۱۸۶۴/۱۲۸۱، ۵۲
برگ، ۱۸/۵×۲۵.

الفیه النحو (ادبیات - عربی)

نوشته: محمد بن مالک

ش ۳۵، ۳۵ برگ، ۱۴/۵×۲۱.

بحث المطلب و حث الطلب (ادبیات - عربی)

نوشته: جبرئیل بن فرحت، در حلب.

ش ۱۱۷۱، ۱۷۵۸/۳۹، ۱۹۰ برگ، ۱۵×۲۲.
[نمونه: برگ ۸۳]

بدایه الهدایه (تصوف - عربی)

نوشته: محمد غزالی

ش ۲۷، ۶۹ برگ، ۱۱×۱۶.

بستان العارفين (دانشنامه - عربی)

ابواللیث نصر بن محمد بن ابراهیم سمرقندی

کتاب شامل ۱۶۰ فصل در زمینه‌های مختلف است. بنام‌های بستان و
العارفین نیز نامیده شده است.

* ش ۹۵، ۱۶۷۰/۱۰۸۱، ۱۷۰ برگ، ۱۹/۵×۱۴/۵.

* ش ۱۵۸، قبل از ۱۰۳۸/۱۶۲۸، ۱۱۲ برگ، ۲۰/۵×۹. [نمونه: برگ
سوم و چهارم مقدمه]

بعض متعلقات فی التفسیر (تفسیر - عربی)

محمد بن عبدالله بن محمد حسینی

کتاب، در زمان حکومت وزیر مصری تحت فرمان محمد علی نوشته
شده است.

ش ۵۰، احتمالاً ۱۲۳۴/۱۸۱۶، ۹۴ برگ، ۲۱/۲×۱۵. [نمونه: برگ ۱ و ۱۵]

تاریخ طبری ج ۲ (تاریخ - عربی)

نوشته: محمد بن جریر طبری

- ش ۱۹۰، ۱۵۷۵/۹۸۳، ۵۰۰ برگ، ۳۶×۲۴. [نمونه: برگ ۲ و ۳]
- تفسیر ماجاء فی القرآن (تفسیر - عربی)
عروس عصام
ش ۸۷، ۱۷۰۸/۱۱۲۰، ۳۸۴ برگ، ۲۰/۵×۱۳/۵. [نمونه: برگ ۱ و ۵۵]
- تفسیر المقاصد، شرح نظم الفرائد (اخلاق - عربی)
نوشته حسن بن عمار وفائی شرنبلا لی حنبلی
شرح منظومه ای در باب اخلاق خانواده از ابن وهبان.
ش ۱۷، ۱۶۹۴/۱۱۰۶، ۲۲۸ برگ، ۲۰×۱۲.
- تلخیص المفتاح و اغنیه بالاصباح عن المصباح (ادبیات - عربی)
مسعود بن عمر سعد تفتازانی
ش ۱۳۸، با یادداشت تملک ۱۶۹۸/۱۱۱۰، ۱۹۰ برگ، ۲۰/۵×۱۵/۵.
- تتقیح الاصول مع شرحه (اصول - عربی)
ش ۱۲۴، محمدبن حاج میرزا کریماب، ۱۶۳۸/۱۰۸۴، ۱۶۳ برگ، ۱۷×۱۵.
- التوضیح فی حل غوامض التتقیح (ادبیات - عربی)
عبیدالله بن مسعود
ش ۱۳۹، ۱۷۶۷/۱۱۸۱، ۳۱۳ برگ، ۲۰/۵×۱۵.
- جمل الاحکام (احکام زنان - عربی)
ناطفی
ش ۸۵، ۷۱ برگ، ۲۰×۱۲/۵.
حاشیه (فلسفه - عربی)
نوشته: (احتمالاً) قره کمال خیالی
ش ۷۴، احتمالاً ۱۵۸۷/۹۹۶، با یادداشت ۱۶۸۴/۱۰۹۶، توسط یعقوب
بن یعقوب، ۱۱۸ برگ، ۱۸/۵×۱۳/۵.
- حاشیه الاصول و غاشیه النصول، (تعلیقات علی المقدمات الرابعه)
(فلسفه - عربی)
ابوالنافع احمدبن محمدبن اسحاق قازآبادی
ش ۸۳، ۴۲ برگ، ۲۱/۵×۱۳/۵، [نمونه: برگ ۱ و ۲]
- حاشیه شرح عقائد بابردي (عقائد - عربی)
ش ۱۱۸، ۱۷۹۲/۱۲۰۷، ۵۵ برگ، ۱۷/۵×۱۳.
- حاشیه علی شرح محمدبن مبارکشاه البخاری علی حکمه العین لعلی
بن عمر القزوينی (فلسفه - عربی)
نوشته: شمس الدین محمدبن مبارکشاه بخاری
- ش ۳۰، ۹۰ برگ، ۲۱×۱۴/۵. [نمونه: برگ ۵ و ۳۲]
- حاشیه فی علم العقائد (عقائد - عربی و ترکی)
صالح الدین کوچک
متن عربی همراه با شرح ترکی
ش ۱۲۲، محمدبن صالح مدبور، با تاریخهای ۱۴۸۸/۸۹۴ و ۱۴۹۴/۹۰۰ و
۱۶۵۵/۱۰۷۶ در متن نسخه، ۸۷ برگ، ۱۸/۵×۱۵.
- حاشیه فی المنطق (منطق - عربی)
ش ۱۳۷، یادداشت تملک ۱۸۸۹/۱۳۰۷، ۹۸ برگ، ۱۹/۵×۱۳/۵.
- حرز الامانی و وجه التهنی (تجوید - عربی)
نوشته: قاسم بن فیره بن ابی القاسم.
شامل یک دوره تجوید عربی منظوم.
ش ۳، ۵۲ برگ، ۲۱×۱۶.
- حقیبه الاسرار و جفته الاخبار لمعرفه الاخبار و الاسرار (عرفان - عربی)
حسن بن علی بن حسن بن احمد بن محمد کوسی حاسی عاملی
ش ۱۹۴، ۱۶۱۱/۱۰۲۰، ۱۷۹ برگ، ۲۸×۱۹/۵.
- حل الرموز فی عقاید الدرور (عقاید - عربی)
محمد سلیم آمدی بخاری
ش ۷۸، ۱۹۰۸/۱۳۲۶، ۶۳ برگ، ۲۱×۱۴/۵.
- حواشی (منطق - عربی)
ابراهیم بن محمد عربشاه عصام الدین اسفراینی
ش ۱۳۰، ۲۱۸ برگ، ۲۲×۱۶. [نمونه: برگ ۲ و ۳]
- الحواشی للمبتدئين (ادبیات - عربی)
حسام الدین قاضی
ش ۱۷۰، ۱۴ برگ، ۱۸/۵×۱۲.
- خریده العجائب و فريده الغرائب (جغرافی - عربی)
سراج الدین عمر، ابن الوردی
ش ۱۹۶، ۱۷۷۸/۱۱۹۲، ۹۴ برگ، ۲۷×۱۸.
ش ۵۷، جعفر بن احمد، ۲۱۴ برگ، ۱۳/۵×۱۸. [نمونه: برگ ۳ و ۴ و ۹۰]
- خطبه البيان (عربی و فارسی)
ترجمه فارسی: مسمع الدین بتلیسی نورحسی
ش ۲۸، ۱۲۹۱/۶۹۶، ۵۷ برگ، ۲۱/۵×۱۱. [نمونه: برگ اول]

خلاصه منهج الصادقین (حدیث - عربی و فارسی)

احادیث نبوی با ترجمه فارسی
ش ۱۸۴، ۱۷۱۵/۱۱۲۷، ۳۲۲ برگ، ۳۱×۲۱/۵.

درر الحکام فی شرع غرر الاحکام (فقه - عربی)

* ش ۱۲۵، خط محمد ذکری ابن مصطفی، ۱۷۱۳/۱۱۲۵، ۴۲۶ برگ،
۲۰/۷×۱۵/۵. [نمونه: برگ ۳ و ۴]

* ش ۱۸۳، حسن بن احمد، ۱۷۴۸/۱۱۶۱، ۵۵۲ برگ، ۳۳×۲۱/۵. [نمونه:
برگ هشتم مقدمه]

* ش ۱۸۶، ۱۶۸۶/۱۰۹۸، ۳۱۰ برگ، ۲۹×۲۰/۵. [نمونه: برگ ۴۷]

الدرر المختار بشرح تنویر الابصار (فقه - عربی)

محمد علاء‌الدین ابن الشیخ علی حصنی حنفی
کتاب به شیوه سوال و جواب و منتخبی از کتاب ۹ جلدی است. و به
سال ۱۶۶۰/۱۰۷۱ تألیف شده است.

ش ۹۴، به خط علی عجلانی دمشقی، ۳۵۶ برگ، ۲۱/۵×۱۶/۵. [نمونه:
برگ ۱۹۲]

دعاء الجوشن (الجوشن) و قصائد دینیہ (دعا - عربی)

نوشته: عبدالغنی نابلسی شافعی حلبی، احمد منصور رافعی
ش ۴۹، ۱۳۸ برگ، ۱۷/۵×۱۲/۵.

دعاء ضد المرض (دعا - عربی)

ش ۱۵۱، ۸ برگ، ۱۷/۵×۱۲/۵.

دعاء نیه المصلی عند الوضوء (دعا - عربی)

ش ۱۵۶، ۱۴ برگ، ۱۸/۵×۱۱/۵. [نمونه: برگ ۱ و ۲].

دعاء و سور (دعا - عربی)

نوشته: ابن علی.

ش ۱۴، ۱۷۲ برگ، ۱۰×۷. [نمونه: برگ ۱ و ۲]

دیوان الدریات (شعر - عربی)

عبدالله پاشا ابن مصطفی کپورلی

نویسنده، وزیر مصری است و نسخه به یک وزیر مشهور در دوره
ترکی تعلق دارد.

ش ۴۶، قیل از ۱۷۶۵/۱۱۷۹، ۳۲ برگ، ۲۱×۱۵. [نمونه: برگ ۳۱].

دیوان روضه المشتاق و بهجه العشاق (شعر - عربی)

محمد بن محمد رومی

مجموعه اشعار از دوره های مختلف تا سال ۱۵۶۲/۹۷۰. شاید نسبت
به آن به رومی ضعیف باشد.

ش ۱۶۶، ۱۸۵۹/۱۲۷۶، ۷۴ برگ، ۱۹×۱۳/۵.

دیوان المتنبی (شعر - عربی)

ابوالطیب احمد بن حسین متنبی

شامل ۵۴۹۴ بیت

* ش ۴۳، به خط بشیر سعید، ۱۶۲۶/۱۰۳۴، ۱۸۳ برگ، ۲۶/۵×۱۹.

* ش ۹۹، ۱۶۳۹/۱۰۹۴، ۱۳۹ برگ، ۲۲×۱۴. [نمونه: برگ ۲ و ۵
و ۶]

ذخیره الملوك (اخلاق - عربی و فارسی)

علی بن شهاب همدانی

چملات برگزیده عربی با ترجمه فارسی.

ش ۱۷۴، ۱۴۱۳/۸۱۶، ۱۹۹ برگ، ۲۲×۱۵.

رمز الحقائق فی شرح کنز الدقائق (فقه - عربی)

محمد بن احمد عینی

ش ۱۷۹، سلیمان بن سعلمتوبن برقلم، ۱۶۰۱/۱۰۱۰، ۲۹۴ برگ،

۲۹×۲۱/۵. [نمونه: برگ ۵]

روح الارواح (ادبیات - عربی)

یوسف بن عبدالملک ابن بخشیش

کتاب، شرحی بر مراح الارواح نوشته احمد بن علی بن مسعود است.

ش ۱۴۴، مصطفی بن عبدالله، ۱۶۳۲/۱۰۳۲، ۱۶۶ برگ، ۲۱×۱۶.

روح الحکمه (اخلاق - عربی)

محمد ابوالهدی صیادی رفاعی

ش ۶۹، ۶۶ برگ، ۲۸×۱۸.

روح الشروح فی علم الفرائض (فقه - عربی)

تاج الدین شهاب الدین کردی

ش ۱۳۵، ۱۲۷ برگ، ۱۷/۵×۱۳.

زبده الواعظین فی بیان رب العالمین و احادیث سید المرسلین (فقه

- عربی)

در باب نماز جمعه.

ش ۱۱۹، ۱۸۱۳/۱۲۲۹، ۱۶۶ برگ، ۲۴×۱۶/۵.

الزوراء فی شرح الحوراء (عرفان - عربی)

عبدالقادر جلال الدین دوانی

نام دیگر کتاب: «مقاصد الرساله الشریفه» است.

ش ۱۷۳، احتمالاً قبل از ۱۴۰۵/۸۰۷، ۵۴ برگ، ۱۹/۵×۱۳.

سراج المله و الدین (فرق - عربی و ترکی)

محمد بن محمد بن عبدالرشید سجانندی

- کتابی در ملل و نحل با شرح ترکی.
ش ۱۰۴، ۱۵۸ برگ، ۲۰/۵×۱۶.
- السراجیه (فقه - عربی)
ش ۱۱۱، ۱۸۱۲/۱۲۲۷، ۳۶ برگ، ۱۴×۱۱/۵.
- السییر الکبیر (تجارت - عربی و ترکی)
محمدبن حسن شیبانی
مجلد دوم از مجموعه، همراه با ترجمه ترکی.
ش ۱۰۵، ۴۱۹ برگ، ۲۷×۱۷.
- السییر و السلوک الی مالک الملوک (عرفان - عربی)
نوشته: قاسم الخانی
ش ۵۵، ۱۸۵۲/۱۲۶۹، ۵۲ برگ، ۲۳×۱۵.
- سیره محمدصلی اله علیه و آله (سیره - عربی)
سیره پیامبر به نظم عربی.
ش ۳۲، ۱۲ برگ، ۲۰×۱۲/۵.
- شرح الاحادیث السبعه (حدیث - عربی)
نصر مصطفی محمد برقوی
شرح هفت حدیث نبوی
ش ۱۶۸، ۱۶۷۳/۱۰۸۴، ۵۲ برگ، ۲۲×۱۴.
- شرح تذکره الطوسی (علوم - عربی)
توضیح رساله محمد بن محمد (خواجه نصیر) طوسی در مورد نجوم
و زمین شناسی.
ش ۱۶۰، احتمالاً ۱۰۶۳/۱۶۵۲، ۱۸۶ برگ، ۲۵×۱۸/۵. [نمونه: برگ ۴۹]
- شرح (کتاب) تعلیم المتعلم (عربی)
* ش ۱۲۳، ۸۳ برگ، ۲۰×۱۴
* ش ۱۳۶، ۱۷۶۷/۱۱۸۱، ۱۲۰ برگ، ۲۰×۱۳/۵.
- شرح تلخیص المفتاح (شعر - عربی)
محمدبن عبدالرحمن قزوینی
ش ۹۳، به خط قاضی حسن بن احمد، ۱۶۳۲/۱۰۴۲، ۲۵۵ برگ،
۲۰×۱۱/۵. [نمونه: برگ ۳]
- شرح حاشیه المختصر فی علم الفرائض (فقه - عربی)
سراج الدین سجاوندی
ش ۱۳۲، به خطوط مختلف از جمله عبدالله افندی بن محمد افندی،
۱۷۸۰/۱۱۹۴، ۱۰۴ برگ، ۲۰×۱۴/۵.
- شرح حصن الحصین (نغت - عربی)
محمدبن محمد جزری شافعی قاری سلطان
ش ۹۰، ۱۷۹۱/۱۲۰۶، ۱۷۰ برگ، ۲۰/۵×۱۵/۵. [نمونه: برگ ۲]
- شرح دیباجه المصباح (نحو - عربی)
سیدعلی یعقوب
ش ۱۱۳، ۱۵۵۶/۹۶۴، ۷۳ برگ، ۲۰×۱۴.
- شرح رساله الاق حصارى فی العروض (ادبیات - عربی)
سلیمان بن داوود
متن، رساله ای منظوم از آقا حصارى است.
ش ۱۱۶، یادداشت تملک ۱۳۰۷/۱۸۸۶، ۱۱ برگ، ۲۰/۵×۱۳/۵. [نمونه: برگ ۲]
- شرح الرساله الشمسیه (منطق - عربی)
علی بن عمر کاتبی قزوینی
ش ۵۴، قبل از ۱۸۱۲/۱۲۳۴، ۳۳ برگ، ۲۱/۵×۱۴/۵.
- شرح رساله الشیخ ابی سعید نقشبندی بلخی (عرفان - عربی)
عبدالغنی بن اسماعیل نابلسی
اصل رساله نقشبندی به زبان فارسی به تاریخ ۱۶۷۶/۱۰۸۷ است.
ش ۹۱، ۱۷۵۶/۱۱۷۰، ۵۹ برگ، ۲۱/۵×۱۴/۵. [نمونه: برگ ۲ و ۳]
- شرح رساله الصغائر و الکبائر للامام زین بن نجیم مصری حنفی (فقه - عربی)
اسماعیل بن سنان سیواسی
ش ۱۱۵، قبل از ۱۸۸۹/۱۳۰۷، ۳۲ برگ، ۲۱/۵×۱۶/۵.
- شرح الشافیة (ادبیات - عربی)
علی بن مصطفی
ش ۳۷، ۱۷۰۸/۱۱۲۰، ۱۵۸ برگ، ۱۸×۱۱/۵.
- شرح الشافیة (ادبیات - عربی)
سیدعبدالله افندی
ش ۱۴۷، یادداشت تملک ۱۲۸۱/۱۸۶۴، ۱۳۸ برگ، ۱۸/۵×۱۴.
- شرح صرف علم التصریف (ادبیات - عربی)
سیدشریف دحی (ضحی؟)
ش ۱۲۱، ۹۶ برگ، ۱۸/۵×۱۴. [نمونه: برگ ۲ و ۳]
- شرح الطریقه المحمدیه و السیره الاحمدیه للشیخ محمد البرکوکى (اخلاق - عربی)
رجب بن احمد عصمه الله

- ش ۷۱، به خط شاکر بن محمد بن عثمان در ۱۸۵۱/۱۲۶۸ (فصل هشتم در تاریخ ۱۸۲۸/۱۲۵۴)، ۱۹۳ برگ، ۲۲×۱۶/۵. [نمونه: برگ ۴ و ۹۹]
- شرح العزى (ادبیات - عربی)
مسعود بن عمر سعد تفتازانی
ش ۱۷۱، عبدالحمید مصطفی، ۱۷۶۴/۱۱۷۸، ۱۲۶ برگ، ۲۱×۱۳/۵.
- شرح العقائد (عقاید و فقه - عربی)
ش ۷، مختلف الخطوط، ۷۳ برگ ۱۷/۱۳/۵.
شرح علی السراجیه (فقه - عربی)
شیخ ملاله فناری
شرحی بر رساله سراجیه سجاوندی
ش ۱۶۴، ۱۵۲۶/۹۳۳، ۶۶ برگ، ۲۷×۱۸. [نمونه: برگ ۱۳]
- شرح العوالم (ادبیات - عربی)
نوشته: عبدالقادر بن عبدالرحمان علی بن محمد جرجانی
ش ۳۸، ۱۴۱ برگ، ۲۱×۱۳.
- شرح الفقه الاکبر لأبی حنیفه (عقاید - عربی)
عصمت الله ابوالمنتهی
ش ۶۱، ۱۷۳۱/۱۱۴۴، ۳۸ برگ، ۲۰×۱۶.
شرح القرآن (تفسیر - فارسی)
ش ۱۹۲، احتمالاً ۱۰۱۵/۱۶۰۶، ۴۰۶ برگ، ۳۶×۲۴. [نمونه: برگ ۱ و ۱۸ و ۱۹]
- شرح مختصر لکتاب فصوص الحکم لابن العربی (عرفان - عربی و ترکی)
عبدالغنی نابلسی
در پایان کتاب، اشعاری ترکی آمده است.
ش ۸۰، محمد باسّم بن اسماعیل مولوی، ۱۸۶۲/۱۲۷۹، ۵۰۶ برگ، ۲۱×۱۴. [نمونه: برگ ۴۷۷ و ۴۷۸]
- شرح مطالب المصلی (اخلاق - عربی)
محمدشمس الدین کوهستانی صمدانی (تألیف: ۱۵۴۰/۹۷۴)
ش ۹۲، ۱۶۸۰/۱۰۹۱ (در تاریخ ۱۷۸۷/۱۲۰۲ هجریه شده است)، ۱۶۶ برگ، ۲۱/۵×۱۴/۵.
- الشفاء بتعریف حقوق المصطفی (سیره - عربی)
ابوالفضل عیاض الیحصبی
در باب سیره و احادیث نبوی
* ش ۷۷، حافظ زاده، ۱۷۸۰/۱۱۹۵، ۲۰۶ برگ، ۲۰×۱۳. [نمونه: برگ ۲ مقدمه و ۱ متن]
* ش ۱۴۱، به خط محمد طیبی، ۱۸۱۳/۱۲۲۸، ۳۸۶ برگ، ۲۱/۵×۲۱/۵
* ش ۱۵۴، ۹۷ برگ، ۱۸×۱۲/۵
* ش ۱۶۳، ۳۸۷ برگ، ۲۱/۵×۱۵.
- الشقائق النعمانیة (تراجم - عربی)
طاش کبری زاده
- شرح منظومه الشیخ السبّتی (ادبیات - عربی و ترکی)
عمر احمد بن علی الخطائی
ادبیات عربی قبل از اسلام و دوره عباسی با ترجمه ترکی.
ش ۱۹۳، ۱۶۶۱/۱۰۷۲، ۳۱ برگ، ۲۸/۵×۱۸/۵.

- شرح حال دانشمندان مشهور دوره عثمانی، بین سال‌های ۱۲۹۲/۶۹۹ تا ۱۵۵۸/۹۵۶
 * ش ۶۶، ۱۶۵۷/۱۰۶۸، ۹۵ برگ (برگ ۱ تا ۳۳ در نسخه نیست)، ۱۹×۱۱/۵.
 * ش ۱۰۰، ۱۵۵۸/۹۶۵، ۱۶۶ برگ، ۱۹/۵×۱۲/۵. [نمونه: برگ ۲ و ۳]
- شمائل النبی (شمائل شریف) (سیره - عربی)**
 ابو عیسی محمد بن سوره ترمذی
 * ش ۶۲، ابراهیم کاتب، ۱۷۹۲/۱۲۰۷، ۷۹ برگ، ۲۳×۱۶.
 * ش ۸۴، ۱۷۷۴/۱۱۸۸، ۸۶ برگ، ۱۸/۵×۱۱/۵. [نمونه: برگ ۱۹، ۲۰، ۵۶]
- شمائل النبی (سیره - عربی و ترکی)**
 حسن بن محمد حسام الدین نقشبند ترمذی
 متن ترکی با ترجمه عربی
 ش ۳۱، محمد صوفی، ۱۸۲۲/۱۲۳۸، ۳۰۱ برگ، ۲۳/۵×۱۶.
- (الرساله) الشمسیه (منطق - عربی)**
 نجم الدین علی بن عمر
 ش ۷۹، ۳۴ برگ، ۱۹/۵×۱۲.
- (رساله فی) الصرف و الاشتقاق (ادبیات - عربی)**
 نوشته: نصر مصطفی محمد برقوی
 ش ۴۰، احتمالاً ۱۷۸۱/۱۱۳۱، ۳۱ برگ، ۲۰/۵×۱۴. [نمونه: برگ ۲]
- صلاه لیوم الجمعه (دعا - عربی)**
 ش ۱۵۲، ۲۱ برگ، ۱۳×۹/۵.
- صلوات شریف (دعا - عربی)**
 این نسخه، سوره های ۱۱۰ تا ۱۱۴ قرآن را نیز به ضمیمه دارد.
 ش ۲۰، ۱۲ برگ، ۱۱×۷/۸.
- (الرساله) الصمصامیه (عقاید - عربی)**
 مصطفی عبدالله ابن الحاج دستان
 نقد و بررسی چهار انجیل.
 ش ۲۶، مصطفی رشدی ابن احمد فلیوزی، ۱۲۸۱-۱۸۶۵/۱۲۷۶-۱۸۶۰.
 ۳۴×۱۸، ۳۸ برگ.
- طراز المجالس (ادبیات - عربی)**
 نوشته احمد شهاب الدین بن محمد خفاجی مصری
 کتابی به شیوه دانشنامه در مورد شعر در ۵۰ فصل.
- ش ۴۸، قبل از ۱۶۸۲/۱۰۹۴، ۱۲۵ برگ، ۲۱×۱۵.
طریقه محمدیه (اخلاق - عربی)
 ش ۱۴۸، ۱۵۷۳/۹۸۱، ۲۰۲ برگ، ۲۱×۱۴/۵. [نمونه: برگ ۳۵]
- الطهاره (فقه - عربی)**
 عبیدالله صدر الشریعه
 ش ۱۵۰، ۱۵۰۳/۹۰۹، ۲۱۰ برگ، ۱۸/۵×۱۴/۵. [نمونه: برگ ۹۹ و ۱۰۰]
- العطافی شرح کتاب ملتقی الابحر (فقه - عربی)**
 عبدالرحمان بن سلیمان
 متن کتاب ملتقی الابحر نوشته ابراهیم حلبی است
 ش ۱۴۹، عبدالرحمان خصالی، ۱۰۶۱ تا ۱۱۳۹/۱۶۵۰ تا ۱۷۲۶، ۴۳۹ برگ، ۲۲×۱۸/۵. [نمونه: برگ ۵۰ و ۵۱]
- عقیده نادنی (عقاید - عربی)**
 ش ۱۵۹، ۱۶۴۳/۱۰۵۳، با یادداشت تملک ۱۸۱۵/۱۲۳۱، ۸۶ برگ، ۲۳×۱۵.
- علم البلاغه و اعجاز القرآن (بلاغت - عربی و فارسی)**
 کتابی در بلاغت با شواهدی از قرآن و شرح فارسی.
 ش ۱۰۹، ۱۶۶۸/۱۰۷۹، ۱۱۶ برگ، ۲۰×۱۴. [نمونه: برگ ۹۵ و ۹۶]
- عوارف المعارف (عرفان - عربی)**
 شهاب الدین سهروردی
 اوائل نسخه افتاده و آخر نسخه نیز ناتمام است.
 ش ۱۷۶، ۲۱۰ برگ، ۱۸/۵×۱۲/۵.
- فتح الجلیل المزهق علی اباطیل (علوم - عربی)**
 در موضوع نجوم، فیزیک و زمین شناسی
 ش ۳۴، ۲۶ برگ، ۲۱×۱۵/۵. [نمونه: برگ ۱۲ و ۲۴]
- فتوح الغائب (عقاید - عربی و فارسی)**
 نوشته ابومحمد عبدالقادر بن ابی صالح جیلی با ترجمه فارسی.
 ش ۶۰، ۴۲ برگ، ۲۴/۵×۱۵. [نمونه: برگ ۲ و ۳]
- فرائض (فقه - عربی)**
 ش ۱۱۴، ۱۳۹۰/۷۹۳ یا ۱۵۸۵/۹۹۳، ۱۱۸ برگ، ۱۶/۵×۱۲.
- فرائض وقف (فقه - عربی و ترکی)**
 احمدین عبدالله افندی
 متن عربی همراه با شرح مفصل ترکی.

- ش ۱۰۷، به خط محمدبن رمضان، ۱۶۲۶/۱۰۳۶، ۲۵۰ برگ، ۲۰/۵×۱۵. [نمونه: برگ ۲۴۱ و ۲۴۲]
- نظم عربی.
ش ۴۵، ۶۰ برگ، ۲۲×۱۶.
- فهرس تقریر القوانین (منطق - عربی)
نوشته محمد مرعشی ساجقی
ش ۴۱، عبدالقادر بن احمد بن قدمی، ۱۷۵۴/۱۱۶۷، ۸۹ برگ، ۲۱/۵×۱۶.
- کشف التفاب عن فصل الخطاب (بدیع - عربی)
شهاب الدین محمود آلوسی بغدادی
ش ۱۶۹، ۱۸۶۴/۱۲۸۱، ۲۹ برگ، ۲۳×۱۶.
- فهرست شرح منیه المصلی و غنیه المتملی (فقه - عربی و ترکی)
ابراهیم بن محمد بن ابراهیم حلبی
متن عربی همراه با ترجمه ترکی
ش ۱۲۶، قبل از ۱۰۵۲/۱۶۴۲، ۲۳۶ برگ، ۱۹/۵×۱۵.
- کلمات علی الحاشیه اللاریه فی الحکمه (فلسفه - عربی)
محمدبن حمید کفوی
ش ۷۲، ۱۸۰۸/۱۲۲۳، ۱۲۶ برگ، ۲۳/۵×۱۷.
- لسان الحکام (فقه - عربی)
ابن شحنه، قاضی خوارزم
ش ۱۷۵، ۱۵۸۹/۹۹۸، ۱۶۷ برگ، ۲۱×۱۴. [نمونه: برگ ۱]
- فهرس کتاب لطیف (اربعون حدیثاً) (حدیث - عربی و ترکی)
شرح و توضیح چهل حدیث نبوی، متن احادیث به زبان عربی در
سال ۱۰۳۷/۱۶۲۶ و ترجمه ترکی در ۱۷۶۷/۱۱۸۱ نوشته شده. در
نسخه همچنین ۱۱۸ داستان ترکی به قلم عبداللطیف الراضی، احتمالاً
مربوط به سال ۱۷۶۷/۱۱۸۱ آمده است.
ش ۵، ۲۳۹ برگ، ۲۲×۱۳/۵.
- لوحه للمراسله السریه (علوم غریبه - عربی)
ش ۱۹۹، یک برگ، ۳۱/۵×۳۲. [نمونه: عکس نسخه]
- مائه حدیث (تحفه مکی) (حدیث - عربی و فارسی)
صد حدیث نبوی با ترجمه فارسی
ش ۱۰۶، ۱۷۰۲/۱۱۱۴، ۱۶۹ برگ، ۲۰/۵×۱۶.
- فوائد بحل مشکلات الکفایه لابن حاجب (ادبیات - عربی)
نوشته: عبدالرحمان جامی
ش ۳۶، شاه عبدالرحمان بن رحمان بدر شاه، ۱۸۱۵/۱۲۳۱، ۳۳۰
برگ، ۲۵×۱۵. [نمونه: برگ ۱۵]
- فیض الربانی و فیض الرحمانی (عقاید - عربی)
عبدالغنی نابلسی
ش ۵۶، احتمالاً ۱۸۵۱/۱۲۴۱، ۸۲ برگ، ۲۱×۱۵. [نمونه: برگ ۳ و ۴]
- القرآن مع تعلیق بالفارسیه (تفسیر - فارسی)
ش ۱۹۱، ۱۵۴۷/۹۵۵، ۱۷۱ برگ، ۲۸/۵×۲۰. [نمونه: برگ ۲۴۶]
- قصه العشره وزراء و ماجری بینهم و بین الملک (ادبیات - عربی)
آزاد بخت
ش ۴۷، ۱۵۶ برگ، ۱۶/۵×۱۰. [نمونه: برگ ۱]
- مجموعه:
۱ - رساله عقائد (عقاید - عربی)
ابوالمعین، میمون بن محمد بن مکحول نسفی حنفی
شامل دیدگاه های نویسنده در مورد عقاید اسلامی
۲ - رساله
شامل دیدگاه های ابن عربی
۳ - مناظره
ابن مناظره میان عبدالسلام با پیامبر روی داده است.
ش ۲۳، ۱۲۹۶/۶۹۴، ۸۳ برگ، ۱۹×۱۳/۵.
- قصیده البرده (شعر - عربی)
شرف الدین محمد بوسیری
ش ۸۱، قبل از ۱۵۹۱/۱۰۰۰، ۲۳×۱۵. [نمونه: برگ ۱ و ۲]
- القصیده الحمیریه (شعر - عربی)
نشوان بن سعید الحمیر
قضایای ملوک حمیر و ساختن سد در مآرب یمن و فتوح اسکندر به

مجموعه:

- ۱ - شرح قصیده بانث سعاد لکعب (ادبیات - عربی)
- ۲ - شرح قصیده البرده
جمال الدین ابومحمد عبدالله بن سنان انصاری نحوی.
- ش ۲۴، قاسم ابن سید علی اندلسی، احتمالاً ۱۰۵۰/۱۶۴۶، ۱۶۶ برگ، ۲۰×۱۶/۵.

مجموعه: (عقاید - عربی)

- ۱ - القصیده
یوسف بن محمد ابن النحوی ترزری
- ۲ - درج المعالی فی شرح بده الأمالی
مصطفی بن حسن
شرح قصیده یاد شده.
- ش ۴۴، مصطفی بن حسن، ۱۷۰۵/۱۱۷۴، ۲۲ برگ، ۲۱×۱۶.

مجموعه: (عرفان - عربی)

- ۱ - فصوص الحکم
محبی الدین ابن العربی
- ۲ - الفکوک
صدرالدین محمد بن اسحاق قونوی
تحریر مجموعه به دست کاتبان مختلف بوده است.
- ش ۵۲، ۱۴۹۰/۸۹۴، ۹۷ برگ، ۲۴×۱۵/۵. [نمونه: برگ ۳ و ۴]

مجموعه: (عقاید - عربی)

- ۱ - روضات الجنات
کافی آق حصاری
- ۲ - ضوء المعانی لبده الأمالی
علی بن سلطان محمد القاری
- ۳ - الحصن الحصین
حسن بن حسن بن محمد جززی
- ش ۵۸، رساله اول در: ۱۷۳۵/۱۱۴۸، رساله دوم در ۱۷۴۲/۱۱۵۵، رساله سوم ۱۴۳۵/۸۳۱، ۱۶۸ برگ، ۲۰×۱۴.

مجموعه:

- ۱ - کتاب من التوحید (کلمه التوحید) (عقاید - عربی)
عبدالرحمان جامی
- ۲ - الدرہ الفاخره (عقاید - عربی)
محمد مرعشی ساجقی
- ش ۶۵، ۱۸۳۳/۱۲۴۹، ۲۰ برگ، ۲۰×۱۵. [نمونه: برگ ۲۹]

مجموعه:

- ۱ - القصیده السعیده (الدره الیتیمه الفریده) (ادبیات - عربی)
صیادی رفاعی (روداس)

۲ - بارق الحمی (سفرنامه - عربی)

- بهاءالدین محمدمهدی آل خزام
سفرنامه نویسنده از بصره، مدینه، مکه و مصر.
ش ۷۵، قبل از ۱۵۱۷/۹۲۲، ۳۱ برگ، ۲۱×۱۳/۵. [نمونه: برگ ۷]

مجموعه:

- ۱ - طبقات اصحاب الحنفیه (تراجم - عربی)
معید احمد بن رجب
- ۲ - متن کافی فی علمی العروض و القوافی (ادبیات - عربی)
خلیل بن احمد بصری
- ۳ - قواعد الفرس (ادبیات - فارسی)
احمد بن رجب کانقری
- ش ۸۶، ۱۶۵۶/۱۰۶۷، ۹۴ برگ، ۱۶/۵×۱۰/۵. [نمونه: برگ ۱ و ۲]

مجموعه:

- ۱ - فرائد (ادبیات - عربی)
ابن کمال
- ۲ - شرح الاستعاره (ادبیات - عربی)
ناشناس
- ۳ - رسائل نادره (نامه نگاری - عربی)
ناشناس
- ش ۸۸، ۱۷۵۰/۱۱۶۴، ۵۶ برگ، ۲۱/۵×۱۵/۵.

مجموعه: (فقه - عربی)

- ۱ - فتاوی در باب احکام خانواده
- ۲ - فتاوی در باب احکام تجارت
قادری
- ش ۱۰۸، رساله اول در ۱۷۳۴/۱۱۳۷ و رساله دوم در ۱۶۵۰/۱۰۶۰، ۲۶۷ برگ، ۲۰/۵×۱۶/۵.

مجموعه:

- ۱ - مجالس الواعظیه (اخلاق - عربی)
احمد بن محمد اعرج
- ۲ - رساله فی یوم التیروز (آداب - عربی)
علی بن سلطان محمد قاری
- ۳ - رساله (ترکی)
محمد افکرمانی افندی
- ش ۱۱۲، رساله اول احتمالاً در ۱۷۰۷/۱۱۱۹ (نسخه در سال ۱۸۸۹/۱۳۰۷ به پایان رسیده)، ۹۶ برگ، ۲۰/۵×۱۵.

مجموعه: (منطق - عربی)

- ۱ - تهذیب المنطق و الکلام
- ۲ - تهذیب میر
- ش ۱۲۷، ۱۳۵، ۱۳۵ برگ، ۲۰/۵×۱۶/۵.

- مجموعه:**
- ۱ - حاشیه (منطق - عربی)
- ابن حسن
- ۲ - رساله (منطق - عربی)
- حسین بن معین الدین میبیدی
- ۳ - رساله (علوم قرآن - عربی)
- عبدالحکیم بن شمس الدین
- ش ۱۲۹، ۱۷۲۹/۱۱۴۲، ۱۸۱ برگ، ۲۱×۱۶.
- مجموعه:**
- ۱ - ضیاء القعائد (عقاید - عربی)
- زین الدین
- ۲ - شرح رساله الشمسیه (منطق - عربی)
- برهان الدین بن کمال الدین بن حمید
- ۳ - رساله فی رموز القرآن (علوم قرآن - عربی)
- ش ۱۳۳، رساله اول ۱۷۳۴/۱۱۳۷، رساله دوم و سوم ۱۷۳۷/۱۱۵۰،
- ۱۶۱ برگ، ۲۱×۱۵/۵. [نمونه: برگ ۱ و ۲]
- مجموعه: (ادبیات - عربی)**
- ۱ - رساله فی الصرف
- ۲ - رساله فی الصرف
- نام دیگر مجموعه، دیباجه است.
- ش ۱۴۰، یادداشت تملک ۱۷۴۶/۱۱۵۹ در رساله اول و ۱۷۶۷/۱۱۸۰
- در رساله دوم. رساله دوم به خط حاج بن یوسف، ۱۲۶ برگ،
- ۲۰/۵×۱۳/۵.
- مجموعه: (نحو - عربی)**
- ۱ - الضوء
- ۲ - مزاج
- ش ۱۴۶، رساله اول به خط ابراهیم بن مولای المولوی در ۱۴۶۹/۷۸۴،
- ۱۵۹ برگ، ۱۸×۱۴. [نمونه: برگ ۱۵ و ۱۶ و ۱۲۳]
- مجموعه: (نحو - عربی)**
- ۱ - رساله اعراب (عامل و معمول و عمل)
- شاکر علی
- ۲ - العوامل و معمولات
- علی بن مصطفی
- ش ۱۵۵، رساله اول ۱۸۲۸/۱۲۴۴، رساله دوم ۱۸۳۱/۱۲۴۷، ۳۹ برگ،
- ۲۰×۱۴. [نمونه: برگ اول]
- مجموعه:**
- ۱ - منیه المصلی و شرح الفقه الاکبر (عقاید - عربی)
- ابوالمنتهی
- ۲ - شروط الصلاه (فقه - عربی)
- ۳ - شرح الفقه الاکبر (عقاید - عربی)
- ش ۱۵۷، یادداشت تملک ۱۷۶۱/۱۱۷۵، ۱۶۳ برگ، ۲۰×۱۲/۵
- مرآه الخفایا (عرفان - عربی)**
- حسن فهیمی بن عثمان
- ش ۱۷۲، ۱۸۷۸/۱۲۹۶، ۴۰ برگ، ۲۰×۱۳. [نمونه: برگ ۳ و ۴]
- المستطرف فی کل فن مستطرف (دانشنامه - عربی)**
- محمد بن احمد خطیب اشبهی
- ش ۱۸۱، یادداشت تملک ۱۷۶۱/۱۱۷۵، ۱۶۵ برگ، ۲۸×۲۱. [نمونه:
- برگ ۶]
- مشکاه الانوار فی لطائف الاخبار (حدیث - عربی)**
- شامل شرح حال حضرت ابراهیم و علیهما السلام
- ش ۱۳۴، ۱۶۱۰/۱۰۱۹، ۲۵۵ برگ، ۲۷×۱۹.
- مصایح شریف (حدیث - عربی)**
- حسین بن مسعود، ابو محمد فراء بغوی
- * ش ۱۸۷، خطوط مختلف، ۲۶۷ برگ، ۲۷/۵×۲۰/۵.
- * ش ۱۸۹، ۲۵۰ برگ، ۲۹/۵×۱۹.
- * ش ۱۹۵، محمد بن سعد عثمان حنفی انصاری، ۱۷۰۳/۱۱۱۵، ۱۹۱
- برگ، ۳۱×۲۱.
- المصادر (لغت - عربی و فارسی)**
- ابو عبدالله حسین بن احمد زوزنی
- فرهنگ عربی به فارسی، با مقدمه عربی.
- ش ۱۰۲، ۱۵۰ برگ، ۲۲×۱۵/۵. [نمونه: برگ ۲ و ۳]
- مفتاح التفاسیر القرآنیة (تفسیر - عربی)**
- حافظ محمد شریف، محمد بن عبدالله
- نام دیگر کتاب: فهرس السور الشریفه القرآنیة.
- ش ۱۷۸، ۱۸۴۶/۱۲۶۳، ۵۱ برگ، ۲۸×۱۹/۵. [نمونه: برگ ۳]
- مفردات الفاظ القرآن**
- ابوالقاسم حسین بن محمد، راغب اصفهانی
- ش ۸۹، محمد سعید بن محمد بن سلیمان تبجی، ۱۸۸۷/۱۳۰۵، ۳۳۰
- برگ، ۲۳×۱۵/۵. [نمونه: برگ ۲ و ۳]
- مقامات**
- ابومحمد قاسم بن علی حریری
- شامل مقامه ۱ تا ۱۰.

۱۸۳ برگ، ۳۲×۲۳/۵. [نمونه: برگ ۶۸]

نشوه الشمول فی السفر الی اسلامبول (سفرنامه - عربی)
 نوشته: شهاب الدین محمود آلوس بغدادی
 سفرنامه مؤلف، از بغداد تا استانبول
 ش ۳۳، ۱۸۵۱/۱۲۶۸، ۴۳ برگ، ۲۰/۵×۱۲/۵

نصاب الاخبار لتذکره الاخبار (الاخبار؟) (تاریخ - عربی)
 ش ۱۱۷، ۱۷۲۰/۱۱۳۶ (با یادداشت تملک ۱۸۳۶/۱۲۵۲)، ۹۸ برگ،
 ۱۶×۱۱. [نمونه: برگ ۱۷]

نور الشروق فی ما سیدئته الله لنا من الفروق (عقاید - عربی)
 بهاءالدین محمد مهدی آل خزام، صیادی رفاعی (رواس)
 ش ۷۶، ۴۴ برگ، ۲۷/۵×۲۰.

الواردات (لغت - عربی و ترکی)
 اسماعیل حقی
 فرهنگ عربی به ترکی
 ش ۱۰۱، عارف نقشبندی، ۱۲۷ برگ، ۲۳/۵×۱۷.

واقعات المفتیین (فقه - عربی)
 عبدالقادر بن یوسف
 ش ۷۰، به خط مرتضی بن رمضان، ۱۶۸۱/۱۰۹۲، ۲۵۱ برگ،
 ۲۵×۱۴.

وصیه ابی حنیفه لأبی یوسف بن خالد التسمتی (اخلاق - عربی)
 ش ۱۰۳، ۱۸۷۰/۱۲۸۷، ۷۲ برگ، ۱۸/۵×۱۳. [نمونه: برگ ۹۸ و ۹۹]

الهدایه فی شرح بدایه المبتدی (اخلاق - عربی)
 عبدالعزیز بن یعقوب
 ش ۱۸۲، ۱۷۶۵/۱۱۷۹، ۴۰۵ برگ، ۲۸×۱۶/۵. [نمونه: برگ ۷ مقدمه
 و ۱]

پی نوشتها

1. The collection of Arabic manuscripts in the National Library of the Czech Republic
2. <http://digit.nkp.cz/knihcin/digit/katalog/CD/EN/COLLEC-1/collecti.htm>
3. Adolf Knoll
4. Pavel Josef Safarik

ش ۹۶، ۹۰ برگ، ۲۱×۱۶/۵. [نمونه: برگ ۲ و ۳]

ملتقى الابحر (فقه - عربی)
 ابراهیم بن محمد بن ابراهیم حلبی
 ش ۶۳، ۱۷۳۷/۱۰۵۰، ۱۷۹ برگ، ۱۹×۱۱. [نمونه: برگ ۲ و ۳ مقدمه،
 ۱ متن]

ش ۱۴۲، ۱۶۲۷/۱۰۳۸، ۲۰۰ برگ، ۱۹×۱۳. [نمونه: برگ ۵۳ و ۵۴]
 ش ۱۴۳، احتمالاً ۱۶۲۷/۱۰۳۸، ۱۹۶ برگ، ۲۰/۵×۱۳/۵. [نمونه: برگ ۳۳]

(کتاب) ملل (ظ: الملل و النحل) (عقاید - عربی)
 محمد بن عبدالکریم شهرستانی
 ش ۵۱، ۱۷۴۷/۱۱۶۰، ۲۴۷ برگ، ۲۴×۱۴/۵. [نمونه: برگ ۲ و ۳]

مناظم الجواهر فی اللغه (لغت - عربی)
 مصطفی خاکی شیروی اسکداری
 شعر کودک در ۲۸ بیت با ترجمه ترکی و فارسی
 ش ۹۷، ۴۹ برگ، ۲۰/۵×۱۵/۵. [نمونه: برگ ۲ و ۲۰]
 منیه المصلی و غنیه المبتدی (فقه - عربی)
 ش ۸، ۱۶۷۵/۱۰۸۷، ۱۲۲ برگ، ۲۱/۳×۱۲/۵.

المواعظ (متفرقه - عربی)
 ش ۱۹۸، یادداشت تملک سلطان احمد در ۱۸۲۴/۱۲۴۰، ۱۸۹ برگ،
 ۲۳/۵×۱۸. [نمونه: برگ ۲۴]

مولویه (عرفان - عربی)
 ش ۶۴، ۳۲ برگ، ۱۴/۵×۱۱. [نمونه: برگ ۲ و ۳]

المهنته فی ما یتعلق بالشارب و اللحیه (حدیث - عربی)
 نوشته: مصطفی بن محمد حلبی
 شامل احادیث نبوی در مورد شارب ولحیه.
 ش ۱۶، ۹۳ برگ، ۱۶×۱۰/۵.

نتائج الفنون (تفسیر - ترکی)
 نوشته: نوعی افندی
 ش ۹، ۱۶۷۴/۱۰۸۵، ۱۲۵ برگ، ۲۰/۵×۱۳/۵.

(جزء فی) النحو (ادبیات - عربی)
 ش ۶۸، ۱۷۸۲/۱۱۹۷، ۶ برگ، ۲۲×۱۶. [نمونه: برگ ۱ و ۲]

الندیه المشاره (سیره الامام الاعظم محمد المنصور امیر المؤمنین) (تاریخ - عربی)

محسن بن مطهر بن محمد جرموزی
 ش ۱۸۰، المنصور بالله العم بن محمد بن علی قبل از ۱۰۶۵/۱۶۵۴.